

4/11/1912: Η απελευθέρωση της Σιατίστιας Τα πολεμικά γεγονότα, οι άνθρωποι

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ-Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ (3)

Οι Ελευθερίες της Λευτεριάς

Στην πόλη μας υπήρχε και υπάρχει ο ακόλουθος –σχεδόν απαράβατος- κανόνας στη βάφτιση των παιδιών.

*Το όνομα <το> δίδει η ανάδοχος...: Στο πρώτο αρσενικό δίδει το όνομα του πάππου από τον πατέρα (από την πλευρά του πατέρα) και στο θηλυκό το όνομα της γιαγιάς από τον πατέρα (από την πλευρά του πατέρα), στα δεύτερα το όνομα του πάππου και της γιαγιάς από τη μητέρα <από την πλευρά της μητέρας>. Ο κανών αυτός τηρείται πάντοτε, εκτός αν υπάρχει διάσταση μεταξύ των τέκνων και των γονέων - τότε <τα τέκνα> γνωρίζουν στην ανάδοχο ότι δε θέλουν να «αξιώσουν» τους γονείς τους- ή, όταν τύχει να αποθάνει ο σύζυγος, ενώ η σύζυγος ήτο έγκυος· τότε, εάν το γεννώμενο είναι αρσενικό, δίδεται σ' αυτό το όνομα του αποθανόντος πατρός. (Φ. Ζυγούρης, **Ιστορικά σημειώματα περί Σιατίστης και λαογραφικά αυτής**, σελ.94).*

Από τον Οκτώβριο του 1912 και μετά σημειώνεται αύξηση του αριθμού των σιατιστινών που έχουν το όνομα Ελευθέριος ή Ελευθερία και μάλιστα χωρίς αυτό να είναι αποτέλεσμα της συνήθειας/κανόνα που περιγράψαμε. Εμφανίζονται άτομα στην οικογένεια με το όνομα Ελευθέριος ή Ελευθερία, χωρίς να έχουν παππού ή γιαγιά με το ίδιο όνομα.

Χαρακτηριστικά σημειώνουμε ότι στο Δημοτολόγιο με το όνομα Ελευθέριος ή Ελευθερία το έτος 1911 δεν έχει δηλωθεί κανένα παιδί, το έτος 1912 είναι δηλωμένα 10 και το έτος 1914 δηλώθηκαν 4.

Η εξήγηση είναι απλή: οι πρόγονοί μας διαίωνισαν τη χαρά για την απελευθέρωσή τους από τον οθωμανικό ζυγό ονομάζοντας σημαδιακά τα παιδιά τους **Ελευθέριο ή Ελευθερία!**

Η καταστροφή των αρχείων της Κοινότητας/Δήμου Σιατίστης κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου μας στέρησε τη δυνατότητα πρωτογενών τεκμηρίων για την έρευνά μας.

Ευτυχώς διασώθηκαν στην ενορία του Αγίου Νικολάου Σιατίστιας κάποια «βαφτιστικά» της εποχής, εκκλησιαστικά έγγραφα βεβαίωσης του μυστηρίου της Βαπτίσεως. Η μελέτη των «βαφτιστικών» αυτών και η «άσβεστη μνήμη» συμπατριωτών μας διέσωσαν αρκετά ονοματεπώνυμα από Ελευθερίες και Ελευθέριους της εποχής της Απελευθέρωσης, τα οποία στη συνέχεια κατορθώσαμε να ταυτίσουμε με προγόνους σημερινών σιατιστινών οικογενειών.

Δημοσιεύουμε, λοιπόν, έναν πρώτο σχετικό κατάλογο και περιμένουμε από τους συμπολίτες μας συμπλήρωση ή και διόρθωση πιθανών λαθών του συγκεκριμένου καταλόγου .

Στόχος μας είναι, αφού ολοκληρωθεί η έρευνα, να συντάξουμε ένα Λεύκωμα με τις **Ελευθερίες και τους Ελευθέριους της Λευτεριάς**, να το δημοσιεύσουμε στην ιστοσελίδα <http://www.siatistanews.gr> και στη συνέχεια κάποια μέρα κάθε χρόνο να μαζευόμαστε σε ένα εξωκλήσι – γιατί όχι στον Άγιο Ελευθέριο, την καινούργια εκκλησία που δώρισε η κ. Ναούμα Ταχμιντζή στην πόλη μας- και να τελούμε ένα μνημόσυνο στη μνήμη τους.

Ευχαριστούμε από καρδιάς για τη βοήθεια που μας πρόσφεραν τον πατέρα Βασίλειο Βασιλείου, την αρμόδια υπάλληλο του Δημοτολογίου του Δήμου μας κ. Βάσω Καλπατσέκα και όλους τους συμπατριώτες μας, των οποίων συγγενείς και μη αναφέρονται στον κατάλογο που ακολουθεί.

Περιμένουμε τη βοήθεια/συμμετοχή όλων σας.
Άννα Γκουτζιαμάνη-Στυλιανάκη
Χάρης Τύπας

Σιάτιστα Νοέμβριος 2015

ΣΧΕΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ:

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ-Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ (1)

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ-Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ (2)

Στις επόμενες σελίδες τα δύο τμήματα του
Καταλόγου

Α/Α	ΕΠΙΘΕΤΟ	ΟΝΟΜΑ	ΠΑΤΕΡΑΣ	ΜΗΤΕΡΑ	ΓΕΝΟΣ ΜΗΤΕΡΑΣ	ΣΥΖΥΓΟΣ	ΗΜ.ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
1	ΑΛΕΞΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΑΛΕΞΙΟΣ Κ.	ΣΟΥΛΤΑΝΑ	Λ.ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ		10-Δεκ-12
2	ΓΚΑΜΑΤΣΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ-ΣΠΥΡΙΔΩΝ	ΘΩΜΑΣ	ΕΙΡΗΝΗ			12-Δεκ-12
3	ΓΚΑΜΟΝΤΟΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΘΩΜΑΣ Θ.	ΕΙΡΗΝΗ	Ζ.ΜΙΡΑΚΑ		14-Δεκ-12
4	ΔΑΡΔΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ.	ΘΕΟΔΩΡΑ Δ.	ΓΚΑΡΓΚΑΤΣΟΥΙΑ		24-Οκτ-12
5	ΔΟΥΒΛΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Δ.	ΕΛΕΝΗ	Γ.ΓΓΙΟΥΛΕ		13-Οκτ-13
6	ΚΟΥΛΙΑΝΙΟΤΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΝΑΟΥΜ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΡΟΥΜΕΝΟΥΣ		18-Ιουλ-13
7	ΚΟΥΝΤΟΥΛΙΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Λ.	ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ	Κ.ΤΣΙΟΝΗ		8-Νοε-12
8	ΚΡΑΒΑΚΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΘΕΟΔΩΡΑ	ΔΕΣΕΑ		20-Οκτ-12
9	ΜΟΥΣΤΑΚΑ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΠΑΝΤΟΣ	ΚΑΛΙΟΠΗ			16-Νοε-12
10	ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΛΕΝΗ	ΘΑΝΑΣΟΥΣ		11-Δεκ-12
11	ΠΟΡΠΟΡΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΘ.	ΖΩΗ	ΖΗΣΟΥ	ΛΟΥΚΑΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ	18-Οκτ-12
12	ΤΙΝΤΟΚΑΛΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΤΙΝΤΟΚΑΛΗ		31-Οκτ-12
13	ΤΙΡΝΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Ν.	ΜΑΛΑΜΑΤΗ	Δ.ΓΚΟΥΤΖΙΑΜΑΝΗ		01-Σεπ-13
14	ΤΣΙΟΚΑΝΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν.	ΚΑΛΗΝΟΥΣ Δ.	ΚΑΡΑΜΠΕΛΙΑ		04-Οκτ-12
15	ΤΣΙΟΥΤΣΙΟΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΝΑΟΥΜ	ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ	ΑΛ.ΡΑΜΟΥ		4-Νοε-12
16	ΧΛΙΧΛΙΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ.	ΕΥΑΓΓΕΛΗ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ		16-Οκτ-14

οι πληροφορίες από
έγγραφα βαπτίσεων

Α/Α	ΕΠΙΘΕΤΟ	ΟΝΟΜΑ	ΠΑΤΕΡΑΣ	ΜΗΤΕΡΑ	ΕΠΩΝΥΜΟ ΣΥΖΥΓΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ	ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
1	ΓΚΑΡΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ	ΣΟΥΛΤΑΝΑ	ΣΚΟΡΔΑΡΗΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	1912
2	ΓΚΟΥΡΟΜΗΣΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΙΤΗΣ. ΠΡΑΠΑΣ	ΜΑΡΚΟΣ	1912
3	ΚΑΛΑΜΠΟΥΚΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΠΙΠΟΣ	ΣΤΕΡΓΙΟΣ	1912
4	ΚΑΠΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΝΑΟΥΜΑ	ΤΖΙΩΡΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	1912
5	ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΩΤΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΓΝΗ	ΔΙΖΓΚΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	1912
6	ΚΩΤΟΥΛΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΘΕΟΔΩΡΑ	ΣΙΑΠΑΝΤΑΣ	ΑΡΓΥΡΙΟΣ	9/3/1912
7	ΜΟΥΧΤΑΡΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ	ΘΕΟΔΩΡΑ			18/11/1912
8	ΜΟΥΧΤΑΡΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΟΥΛΤΑΝΑ	ΠΑΠΑΝΑΟΥΜ- ΚΑΡΑΚΩΤΣΙΟΣ	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ	17/7/1912
9	ΠΑΤΡΩΝΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΩΙΟΣ		ΠΑΤΡΩΝΑΣ	ΛΑΖΑΡΟΣ	1/1/2012
10	ΠΡΟΚΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΤΥΠΑΣ	ΧΑΡΙΣΙΟΣ	4/11/1912
11	ΣΑΠΝΑΡΑΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	ΦΩΤΕΙΝΗ			29/10/1912
12	ΣΤΑΘΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ	ΤΑΧΜΙΝΤΖΗΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	18/10/1912
13	ΣΤΡΑΚΑΛΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΑΛΑΜΑΤΗ			1912
14	ΤΣΙΟΚΑΝΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΑΛΛΙΟΠΗ	ΓΙΩΤΑΣ		8/5/1913
15	ΩΤΤΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΘΩΜΑΣ	ΜΑΛΑΜΑΤΗ	ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	1914
1	ΓΚΑΝΤΙΝΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ			ΚΑΤΣΙΚΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	1912;
2	ΩΤΤΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΜΙΧΑΗΛ	ΣΟΥΛΤΑΝΑ			1912;

οι πληροφορίες από
συγγενείς και
Δημοτοologio